

Havi gazdasági és költségvetési gyorstájékoztató (2016. június)

A magyar gazdaság az első negyedévben a vártnál is erőteljesebben lassult, a GDP éves alapon 0,9%-kal nőtt, az előző negyedévhez viszonyítva 0,8%-kal csökkent. Az EU-ban csak a görög adat volt kedvezőtlenebb. A **lassulásban három tényezőcsoportnak** volt meghatározó szerepe. Az EU-támogatások idejére a beruházások visszaesését okozta. Érvényesült a már hat éve működő „magyar modell” okozta rossz befektetési környezet növekedést visszafogó hatása. Ráadásul egyes részpiacokon (pl. Audi) problémák jelentkeztek. Az **ágazati kép** vegyes: az építőipar teljesítménye zuhant, csökkent kissé az iparé és a pénzügyi szektoré is, viszont jelentősen bővült például a kereskedelem-turizmus ágazat. Az év során az építőipari visszaesés jelentősen mérséklődhet, az ipari dinamika már élénkül, a lakossági keresletre termelő és szolgáltató ágazatok bővíhetnek, s jó mezőgazdasági termésre van kilátás. Végeredményben a **GKI 2016. évi növekedési előrejelzését 2,3-ról 2%-ra csökkenti, míg jövőre továbbra is 2,5%-ra számít.** Ezek regionális versenytársainknál kisebb ütemek.

Összefoglaló adatok, 2015-2017

	2015	2016 I. né.	2016	2017
GDP (előző év = 100)	102,9	100,9	102	102,5
Beruházás (előző év =100)	101,9	92,2	92	105
Fogyasztás (előző év =100)	102,6	104	104	103,5
Folyó fizetési mérleg egyenlege (milliárd €)	4,8	1,6	5,7	5,2
Folyó fizetési és tökémerleg/GDP (százalék)	8,7	7,6	7,2	7,2

Forrás: KSH, MNB. 2016-2017: **GKI**

Az **EU egészét jellemző konjunktúraindex** április után **májusban is enyhén emelkedett**, de még így sem érte el az év eleji szintet. A májusi felmérési eredmények az iparban lényegében stagnálást, az építőiparban, a kereskedelemben és a szolgáltató szférában emelkedést jeleztek. A fogyasztói várakozások is némileg optimistábbak lettek.

Magyarországon májusban megállt a **GKI konjunktúraindex** január óta tartó csökkenése, sőt még minimálisan emelkedett is. Az üzleti bizalmi index áprilishoz képest nem változott, a fogyasztói viszont megközelítette idej csúcspontját.

Az **ipari termelés** háromhavi visszafogottság után áprilisban életjelt adott: éves összevetésben 5,3%-kal, az előző hónaphoz képest 5,4%-kal nőtt. Így az első négy hónapban összesen 1,5%-os bővülés következett be. Az ágazat bizalmi indexe májusban valamelyest emelkedett, értéke csaknem visszatért a márciusi szintre. Az idei év hátralévő részében, illetve jövőre további élénkülés valószínű.

Az **építőipari** termelés márciusban harmadával volt kevesebb az egy évvel korábnál, így az első negyedévben 27,6%-os zuhanás következett be. Az

építőipar bizalmi indexe májusban is számottevően csökkent, s ezzel 32 havi mélypontra jutott. A **lakásépítő cégek** várakozásai az iparági átlagnál szignifikánsan kedvezőbbek. Az EU-forrásokból finanszírozott építési projektek várható beindulása és a lakásépítés várva-várt növekedése már csak kármentésre lehet elegendő, az idei év egészében 13% körüli termelés-csökkenés valószínű.

Reálfolyamatok, 2015-2017

(volumen, előző év azonos időszaka = 100)

	2015	2016 H.V. hó	2016	2017
Ipari termelés	107,5	101,5	103,5	105
Építőipari termelés	103,0	72,4*	87	107
Export	107,9	103,0*	106	107
Import	107,0	106,2*	106	108
Kiskereskedelmi forgalom	105,6	104,7	105	103

Forrás: KSH, 2016-2017: **GKI**, *I-III. hó,

A **kiskereskedelmi** forgalom áprilisban és az első négy hónap egészében egyaránt 4,7%-kal bővült. Az első négyhavi adatok szerint az élelmiszeren kívüli cikkek (8%) és kisebb mértékben az üzemanyagok forgalmának élénkülése (5%) jelentette a hajtóerőt. A kereskedelmi **bizalmi index** április után májusban is emelkedett, s ezzel visszaerősödött az év eleji szintre.

A **szolgáltató szféra bizalmi indexe** negyedik hónapja csökken, s májusban 30 havi mélypontra került. A KSH adatai szerint az első negyedévben a legtöbb üzleti szolgáltatási ágazat jól teljesített. A **turizmus valósággal hasított**: az első negyedévben a kereskedelmi szálláshelyek forgalma 11, a vendéglátásé 13%-kal bővült. 2016-2017-ben is lendületes fejlődés várható. Az I. negyedévben az infó-kommunikáció, a szakmai, tudományos, műszaki és adminisztratív szolgáltatás GDP-termelése is 3% feletti mértékben bővült. Az ingatlanügyletek – hasonlóan a korábbiakhoz – lassan, de biztosan, 1% feletti mértékben fejlődtek. A **pénzügyi szektor GDP-je** az első negyedévben már csak hátszalnyt csökkent. A Kúria devizahitelekkel kapcsolatos friss jogegységi döntése a bankok számára kedvező, a bankadó az ígéreteknek megfelelően csökken, s bár a hitelállomány az egy évvel korábnál még mindig kisebb, a szektor idén és jövőre is némileg növekvő teljesítménnyel számolhat.

A **munkanélküliségi ráta** – részben az ismét meglóduló közfoglalkoztatás miatt – február-április között 5,8%-ra csökkent, ami 1,8 százalékponttal kisebb az egy évvel korábnál. A foglalkoztatottak száma az első negyedévben 3,4%-kal – a közmunkásokat figyelmen kívül hagyva 2,8%-kal – bővült. A versenyszférában 3,5%-os volt a növekedés, különösen gyorsan nőtt a létszám az infó-kommunikáció (5%), a szakmai, műszaki és tudományos tevékenység (9%) területén. A **foglalkoztatási szándék** a kereskedelemben

mindenkori csúcspontjára jutott, minimálisan a szolgáltató cégeknél is javult, a többi ágazatban viszont gyengült. Kissé erősödött a lakosság munkanélküliségtől való félelme is.

Munkaerő-piaci folyamatok, 2015-2017

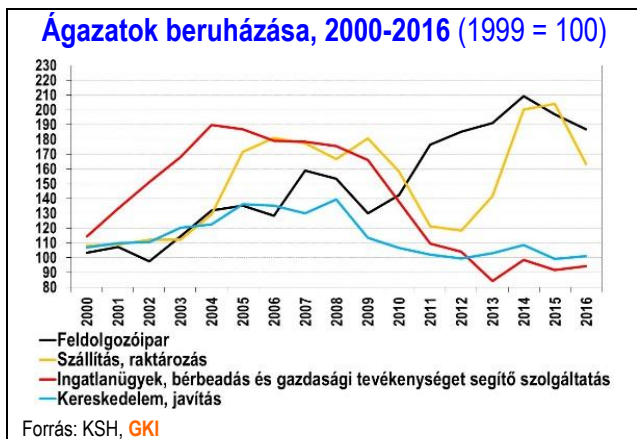
	2015	2016 I-III. hó	2016	2017
Munkanélküliségi ráta (év végén)	6,2	5,8*	5,9	5,7
Bruttó kereset (versenyszféra)**	103,9	105,4	105,5	105,5
Bruttó kereset (közfizetés)**	105,1	107,8	107,0	107
Reálkereset**	104,3	107,4	106,7	104

Forrás: KSH, 2016-2017: **GKI**

*/ II-IV. hó, **/ Előző év azonos időszaka = 100,

A **fogyasztói árak** májusban 0,2%-kal voltak alacsonyabbak az egy évvel korábinál, de 0,3%-kal emelkedtek az előző hónaphoz képest. Az első öt hónapban 0,2% volt az infláció; a leggyorsabban az élvezeti és tartós fogyasztási cikkek illetve a szolgáltatások drágultak, miközben az üzemanyagok ára csaknem 4%-kal csökkent. Idén 0,8, jövőre 2% körüli infláció várható, de nem kizárt az ennél kisebb ütemű áremelkedés sem.

A **bruttó keresetek** az első negyedévben 6%-kal (köz munkások nélkül 6,6%-kal), ezen belül a versenyszférában 5,4%-kal bővültek. A **reálkeresetek idén várhatóan 6,5-7, jövőre** az sziá-csökkentés hatásának kifutása és a gyorsuló infláció miatt ennél lassabban, **4%-kal nőnek**. A reáljövedelem ennél lassabb ütemben emelkedhet, de a **fogyasztás** idén így is erőteljesen (4%-kal), s jövőre is csak valamivel kisebb mértékben (3,5%-kal) emelkedik.

A **beruházások** – az EU-források apálya miatt – az első negyedévben csaknem 10%-kal szűkültek, s ezen belül is elsősorban az építési beruházások estek, csaknem 20%-kal. A környezetvédelmi fejlesztések az egy évvel korábbi szint negyedére, a szállítás-raktározásé csaknem felére, az egészségügyi és szociális ellátó rendszeré 28%-kal csökkentek. Kisebb mértékben, de **csökkentek az üzleti** – ezen belül feldolgozóipari – **fejlesztések is**. Idén összességében 8% körüli beruházási volumen-csökkenés, jövőre 5%-os bővülés várható. A beruházási folyamat továbbra is erősen kitett az EU-forrásoknak, az üzleti fejlesztések elsősorban a kiszámíthatatlan (gyakran változó prioritású és eszközrendszerű) gazdaságpolitika miatt továbbra sem élénkülnek.

Kamat- és árfolyamkörnyezet, 2015-2017 (időszak végén)

	2015	2016. V. hó	2016	2017
MNB alapkamat	1,35	0,9	0,90	0,90
FED alapkamat	0,50	0,50	0,70	1
ECB alapkamat	0,05	0,0	0,0	0,0
Euró/forint árfolyam*	309,9	312,4	315	320

Forrás: MNB, 2016-2017: **GKI**. */ Időszaki átlag.

A **Fed** kommunikációja továbbra is a fokozatosságot és az óvatosságot hangsúlyozza. Idén egy vagy két további **kamatemelés** várható, az első még a nyári időszakban bekövetkezhet. Az **EKB** április után májusban sem változtatott irányadó kamatan, sem eszközvásárlási programjának paraméterein. Az **MNB** májusban ismét vágott az **alapkamaton**, ezúttal 0,9%-ra csökkentve azt, s kommunikációja szerint leállt a kamatcsökkentési periódus. Májusban, ha nagyon enyhén is, de drágult a magyar államadósság finanszírozása, az egyéves magyar állampapír **referenciahozama** ugyanis enyhén emelkedett (1%-ra).

Egyensúlyi folyamatok, 2015-2017

	2015	2016. I-V. hó	2016	2017
Fogyasztói árindex	99,9	100,3	100,8	102
1 éves referencia-hozam (százalék)*	0,93	1,00	1	2
Áruforgalmi egyenleg (milliárd euró)	8,1	3,4**	9	9,7
Allamháztartási hiány (pénzforgalmi, önkormányzatok nélkül, milliárd forint)	1218,6	13,2	1100	800

Forrás: KSH, MNB, NGM, 2016-2017: **GKI**. */ Időszak végén, **/ 2016 I-IV.hó.

A magyar adósbesorolás a **Fitchnél** a befektetésre ajánlott kategóriába került, de így is jóval elmarad a régióban jellemzőtől. Az **S&P** a kiszámíthatatlan gazdaságpolitika miatt nem tervez felminősítést. A **Moody's** döntése a vártnál szerényebb idei növekedés, a lazább jövő évi költségvetés, valamint az MNB körüli botrányok miatt bizonytalan.

Fontosabb adóbevételek, 2016 (milliárd forint)

Bevételek	Előirányzat	2016. IV. hó		GKI prognózisa
		Tény	Előirányzat százalékában	
Központi költségvetés	10185	3183	31,3	10700
Áfa	3352	923	27,5	3400
Jövedéki adó	952	295	30,9	1050
Sziá	1658	571	34,4	1900

Forrás: NGM, **GKI**

Bár a **költségvetés** bevételeinek és egyensúlyának alakulása az idei **első öt hónapban kiváló**, a 2016-ra tervezett, 1,9%-os GDP-arányos deficit elérése kissé bizonytalan, mivel a kormányzat részben kényszerből, részben a választásokra való felkészülés jegyében a már elfogadott 500 milliárd forintnál is jobban fogja növelni idei kiadásait. **A GKI 2,3%-os hiányra számít**. A konvergencia-program 2016 végére a GDP-arányos államadósság 75,3%-ról 74,5%-ra való csökkenését irányozza elő. A GKI csak szimbolikus csökkenésre, 75% körüli év végi értékre számít, mivel az új EU-pályázat gyorsított beindításához szükséges **költségvetési megelőlegezés** miatt a pénzforgalmi hiány magas lesz.